

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 180/2019
24.12.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Стојковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Драгослав Бисерчић, адвокат из..., ради утврђења права својине и предаје у посед, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2909/17 од 08.03.2018. године, у седници одржаној 24.12.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2909/17 од 08.03.2018. године и предмет враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Брусу П 439/16 (15) од 11.05.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је власник кп.бр. ... КО ..., у површини од 15,40 ари, по култури њива 7. класе и у површини од 30м2 по култури неплодно земљиште, да се обавезе тужени да јој ово право призна и да јој наведену парцелу преда у државину. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом на име трошкова поступка плати 48.350,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2909/17 од 08.03.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба и допуна жалбе тужиле и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке у делу којим је одбијен захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој спорну парцелу преда у државину и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу првом изреке у делу којим је одбијен захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је власник спорне парцеле и тужба је у том делу одбачена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 87/18) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је била супруга покојног ВВ, а тужени је син ГГ. ГГ је усвојеница покојног ДД, оца ВВ. Мајка туженог је од свог усвојитеља ДД приликом удаје 1960. године добила у мираз кп. бр. ... КО ..., од када се са својим супругом и члановима своје породице налази у државини те парцеле и исту користи, у чему је нико није сметао више од 50 година уназад. Правноснажним решењем Општинског суда у Брусу О 134/76 од 17.02.1977. године, за наследника покојног ДД, умрлог 1976. године, оглашен је његов син ВВ. Из наведеног решења следи да је заоставштину иза покојног ДД сачињавала и спорна парцела, да је у поступку учествовала и мајка туженог и да се одрекла наслеђа које јој по закону припада. Правноснажним решењем Општинског суда у Брусу О 184/00 од 07.11.2011. године, на заоставштини покојног ВВ, умрлог 2002. годин, оглашени су за наследнике његова ћерка ЂЂ и његова супруга тужиља, с тим што је тужиља проглашена за наследника и на спорној кп. бр. ... КО Из извештаја СКН Брус од 22.09.2015. године следи да је спорна парцела од 2003. године уписана на основу решења о наслеђивању О 184/00 од 07.11.2001. године на тужиљу. Тужени је на спорној парцели, по налогу своје мајке посекао стабла старих шљива.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио, као неоснован захтев тужиље, са образложењем да је власник спорне парцеле мајка туженог, која је право својине стекла одржајем, те да је она с тога носилац права државине, коришћења и располагања на спорној парцели, у којој ситуацији тужени није пасивно легитимисан, као и да је тужени спорну парцелу користио по налогу своје мајке, применом члана 28. став 2. и 4. Закона о основама својинскоправних односа.

Одлучујући о жалби тужиље, другостепени суд је укинуо првостепену пресуду у делу у коме је одбијен, као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је власник спорне парцеле, сматрајући да нису испуњени услови за подношење тужбе за утврђење, јер тужиља нема правни интерес за утврђење права својине на спорној парцели, с обзиром да је уписана као власник спорне парцеле од 2003. године. Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у делу у коме је одбијен, као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој спорну парцелу преда у државину, сматрајући да тужени није пасивно легитимисан, јер је носилац права државине, коришћења и располагања на спорној парцели његова мајка, а да он на спорној парцели обавља послове по налогу и захтеву мајке.

Основано се ревизијон тужиље указује да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право.

С обзиром на то да тужиља тужбом тражи да се утврди да је власник спорне парцеле, то се ради о тужби за утврђење (деклараторној тужби). Чланом 194. ставом 2. ЗПП прописано је да тужба за утврђење може да се поднесе ако тужилац има правни интерес да суд утврди постојање, односно непостојање неког спорног права или правног односа, пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа или истинитост односно неистинитост неке исправе, или ако тужилац има неки други правни интерес. Из наведеног следи да закон ограничава, односно условљава могућност подношења овакве тужбе и вођење поступка по њој, постојањем правног интереса за утврђење. Тужба за утврђење може да се поднесе ако тужилац има правни интерес да суд утврди

постојање, односно непостојање неког спорног права или правног односа, пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа или истинитост односно неистинитост неке исправе, или ако тужилац има неки други правни интерес. То значи да такав интерес постоји када се правни положај тужиоца показује као неизвештан у односу према туженом, а отклањање ове неизвесности оправданом.

Тужиља је тужбом тражила да се утврди да је власник спорне парцеле, да се обавезе тужени да јој ово право призна и да јој спорну парцелу преда у државину. Другостепени суд је одбацио тужбу, као недозвољену у делу којим је тужиља тражила да се утврди да је власник спорне парцеле, сматрајући да тужиља нема правни интерес да тражи утврђење права својине на тој парцели, јер је уписана као власник исте од 2003. године. Међутим, овакав став другостепеног суда не може се прихватити као правилан. Наиме, сагласно члану 3. ставу 1. Закона о основама својинскоправних односа, власник има право да своју ствар држи, да је користи и да њоме располаже у границама одређеним законом, док сагласно ставу 2. истог члана свако је дужан да се уздржава од повреде права својине другог лица. Тужени тужиљи оспорава њено право својине на спорној парцели, тврдећи да је власник спорне парцеле његова мајка и да он исту користи по налогу своје мајке, то следи да постоји правни интерес тужиље за вођење ове парнице, без обзира на чињеницу да је уписана као власник исте, јер њен правни интерес произлази из члана 194. став 2. ЗПП.

С обзиром да је другостепени суд одбацио тужбу, погрешно сматрајући да тужиља нема правни интерес за подношење тужбе за утврђење права својине на спорној парцели, то је Врховни касациони суд на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци, а укинута је одлука и у делу у коме је потврђена првостепена пресуда којом је одбијен, као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да тужиљи преда спорну парцелу, јер иста зависи од одлуке о захтеву тужиље за утврђење права својине.

У поновном поступку, другостепени суд ће оценити основаност навода жалбе тужиље, а потом правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић